

ПРОЕКТ НА БЮДЖЕТ ЗА 2020 Г. И АКТУАЛИЗИРАНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА 2021 И 2022 Г. В ПРОГРАМЕН ФОРМАТ ПО ФУНКЦИОНАЛНА ОБЛАСТ „ЗАЩИТА ПРАВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ“ И БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ЗАСТЪПНИЧЕСТВО И ЗАЩИТА НА ПРАВАТА И СВОБОДИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ“

на ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
(наименование на бюджетната организация)

I. МИСИЯ – СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ДОСТОЕН ЖИВОТ НА ВСЕКИ БЪЛГАРСКИ ГРАЖДаниН, ЗАЩИТА НА НЕГОВИТЕ ПРАВА В ОБЩЕСТВЕНА И ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА НА РЕСПЕКТ И УВАЖЕНИЕ КЪМ ТЯХ.

II. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

Омбудсманът е застъпник за правата на хората и пазител на обществения интерес. Той е висш и независим конституционен орган, който се избира от Народното събрание. Омбудсманът в своята дейност и се подчинява само на Конституцията, законите и международните договори, ратифицирани и влезли в сила за Република България. Същевременно с това неговата фигура се явява носител на гражданския контрол върху държавната и общинската администрация що се касае до всеки един отделен случай, когато тя застрашава или нарушава правата и свободите на гражданите. От съществено значение в тази връзка са политиките, които националният обществен защитник провежда, продиктувани от нормативно определените му правомощия и принципите на добро управление.

От април 2019 г., институцията на омбудсмана е акредитирана с най-високия статут „А“ на ООН за правозащитен орган, с което получава възможността да участва и да изразява позиция в заседанията на всички комитети по правата на човека на ООН, както и в Съвета по правата на човека.

Безспорни са и функциите на омбудсмана като Национален превантивен механизъм. Неговите правомощия се отнасят за местата, където се намират лица, лишени от свобода, или където са задържани или настанени лица вследствие на акт или със съгласието на държавен орган, които места те не могат да напуснат по собствена воля, с цел защитата на такива лица от изтезание и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Не на последно място следва да се отвори косвената роля на националният обществен защитник в законодателния процес на страната, като същата е свързана с отправянето на предложения за промени в нормативната уредба.

III. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ (ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ)*

ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКА/ФУНКЦИОНАЛНА ОБЛАСТ „ЗАЩИТА ПРАВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ“

Консултативен конституционен съвет

В основата на правните инициативи на институцията, в това число и трите отделни искания за противоконституционност само за първия месец от 2019 г., с които омбудсманът сезира Конституционния съд, е Консултативният конституционен съвет към омбудсмана на Република България. В него са привлечени авторитетни юристи, специализирани в различни области на правото, някои от тях бивши конституционни съдии, представители на академичните среди, визионери в развитието на правото. Техните експертизи подпомагат вземането на важни решения за това жалба от гражданин или гражданска организация да бъде изпратена от омбудсмана до Конституционния съд с искане за отмяна на текст от закон поради неговата противоконституционност, дали да бъдат сезирани върховните съдилища при наличие на противоречива или неправилна съдебна практика; дали и как да се препоръча на Народното събрание обмисляне и внасяне на законопроекти.

Експертните заключения и становища на Съвета позволяват възможно най-ефективно въздействие за възстановяване на накърнени права и създаване на условия за защитата и отстояването им при упражняване на правомощията на омбудсмана в случаите, в които гражданите сигнализират институцията, като считат, че правата и свободите им са нарушени от закон в разрез с нормите на Конституцията, противоречива и неправилна съдебна практика или пропуски и противоречия в нормативната уредба.

- ***Омбудсманът като защитник правата на човека в местата за лишаване от свобода***

Омбудсманът като национален превантивен механизъм /НПМ/ прави оценка на състоянието на правата на човека в местата за лишаване от свобода, която е насочена както към институциите в Република България, така и към международните организации, осъществяващи дейност, свързана със защита на лицата, лишени от свобода, неправителствения сектор и всички, ангажирани професионално със защитата на правата на тези хора.

Комитетът за предотвратяване на изтезанията /КПИ/ към Съвета на Европа прикани българските власти да се съобразят с насоките на Подкомитет по предотвратяване на изтезанията /ППИ/ към ООН като гарантират, че на НПМ са отпуснати достатъчно ресурси (както човешки, така и финансови), за да се позволи ефективното му функциониране.

По отношение на независимия надзор на полицейските заведения, КПИ отбелязва, че проектът „Гражданско наблюдение в полицията“, описан още в доклада за посещението през 2010 г., е прекъснат поради липса на финансиране. Понастоящем, единственият независим орган за външен надзор, упълномощен да извършва посещения в полицейските заведения¹ е НПМ в институцията на омбудсмана, който е изправен пред сериозни проблеми, свързани с финансите и човешките ресурси.

Комитетът многократно подчертава, че инспекция на следствените арести от независим орган, може да има важен принос за предотвратяване на малтретирането на задържани лица.

В съответствие с осъществяваните функции на НПМ са направени предложения за нормативни промени по отношение на: Третирането на лишените от свобода в затворите; Приемане на нов Закон за наказателно правосъдие на непълнолетни, с който да се защитят интересите на децата и младежите; Нормативно регулиране на осъществяването на медицинско обслужване в полицейските управления; Цялостна реформа, която да гарантира здравните права на психично болните и осигуряване на адекватна социална подкрепа; Реформа в областта на социалните услуги за възрастни чрез разработване на системи за мониторинг и контрол и подобряване на планирането и финансирането им.

- ***Омбудсманът като наблюдател на изпълнението на принудителните административни мерки по чл. 39а, ал. 1, т. 2 (принудително отвеждане до границата на Република България) и т. 3 (експулсиране) от Закона за чужденците:***

Необходимостта от своевременно изграждане на ефективна и работеща система за мониторинг на връщанията е свързана и с очакваното увеличаване на броя на връщанията на граждани на трети страни от Европейския съюз в близко бъдеще. Наблюдението от страна на институцията на омбудсмана ще осигури независим контрол на съответствието с правните процедури, гарантиращи зачитане на достойнството, физическата неприкосновеност и човешките права на гражданите на трети страни, които ще бъдат принудително извеждани, прозрачност на процедурите по извеждане, както и идентифициране и коригиране на евентуални недостатъци в действията на правоприлагащите органи.

Експулсиране на чужденец се налага, когато неговото присъствие в страната създава сериозна заплаха за националната сигурност и се налага работа с класифицирана информация, съответно получаване на необходимите допуски и изпълнение на чл. 22 и чл. 23 от Закона за защита на класифицираната информация. Необходимо е осъществяване на наблюдение на всички етапи на принудителното извеждане, включително подготовката на процеса на връщането и преди заминаването на лицата, процедури по време на полет, и или друго транспортно средство, възможен транзит, пристигане и предаване на лицата в страните им на произход.

На този етап омбудсманът на Република България не разполага с достатъчен финансов и човешки ресурс да покрие наблюдението на значителен брой операции месечно. **Наложително е да се предоставят бюджетни средства за изпълнение на посочената дейност, които са свързани с допълнителен човешки ресурс, обучение, оборудване и разходи за командироване в страната и чужбина /самолетни билети, гориво, застраховки, визи, имунизации, храна, квартирни и други/.**

- ***Омбудсманът като защитник правата на децата***

Комитетът за защита правата на детето към ООН и мрежата на европейските омбудсмани за децата, отправиха категорични препоръки към България, за предприемане на национални действия за развитие на механизма за независим мониторинг за защита правата на детето.

Активната кампания за популяризиране на функциите на омбудсмана за правата на децата, доведе до рязко увеличение жалбите от деца. Застрашени са основни функции на омбудсмана за промотиране на правата на децата – национални кампании открити уроци, детски съвет и консултативен съвет.

За разширяване и укрепване на дейността не е предвиден допълнителен финансов ресурс.

- ***Омбудсманът като защитник на правата на хората с увреждания***

Освен по жалби, работата на експертите е свързана и с други дейности, отнасящи се до правата на хората с увреждания. Експерти участват в Националния съвет за интеграция на хора с увреждания - консултативен орган към Министерския съвет, в работни групи, сформирани по въпроси към различни институции, участие в изработване на концепции по Конвенцията на ООН за хората с увреждания (КПХУ), различни събития на организации на хора с увреждания, на които се обсъждат техните права, постижения, успехи и проблеми, експертиза на работоспособността, семейни помощи за деца с увреждания, срещи с представители на НПО и по-големи групи хора с увреждания - родители на деца с увреждания, кръгли маси, участия в предавания по медиите на които се обсъждат актуални въпроси по техните права.

Комитетът по правата на хората с увреждания към ООН в своите препоръки изрично подчертава, че държавите, ратифицирали Конвенцията за правата на хората с увреждания, следва да обезпечат финансово и материално работата на органите по мониторинг.

За ефективното изпълнение на функциите по мониторинга, за допълнителен човешки ресурс и повишаване капацитета на съществуващия, не е предвиден допълнителен финансов ресурс, а това е наложително с оглед изпълнение на тези функции.

- Омбудсманът като защитник на правата на потребителите

Остава значителен броят на гражданите, които търсят защита от омбудсмана на потребителските си права, срещу колекторските фирми и фирмите за бързи кредити, монополите и дружествата с господстващо положение на пазара, които предоставят обществени услуги. Лошите банкови практики мотивираха омбудсмана да внесе в Народното събрание проект на ЗИД на ГПК, които да гарантират справедлив и балансиран изпълнителен процес.

Измененията в Закона за Омбудсмана от 2018 г. предвидиха възможност за обществения защитник да се застъпва за правата на гражданите при нарушения от страна на частноправни субекти. Така нормативната уредба в България беше приведена в съответствие с най-високите международни стандарти за националните правозащитни институции, предвидени в Парижките принципи на ООН

- Омбудсманът като защитник на социалните права на гражданите

Повишена е активността в търсенето на защита на различни социални права. Най – голям е дялът на жалбите и сигналите за нарушени права в областта на труда и заетостта и трудови възнаграждения, нарушени права в областта на социалното осигуряване и обезщетения. Налице е увеличение на оплакванията, които засягат права на много хора или придружени с подписки. Данните показват различие в динамиката на броя на постъпилите жалби и сигнали. За повишаване на ефективността на защитата на социалните права и в бъдеще приоритет са:

- да се предвиди механизъм, уреждащ условията и реда за приемане от работодатели на заявления за прекратяване на трудово правоотношение.

- да бъдат разгледани отново възможностите за осъвременяване на Гарантирания минимален доход за страната, като това става всяка календарна година и съразмерно с инфлацията в страната.

- да бъдат предприети действия за защита интересите на българските граждани, придобили пенсионни и осигурителни права в държави - членки на ЕС, и в частност Република Гърция.

- да се потърсят механизми на основата на двустранни диалози за ускоряване на процедурата при изплащане на парично обезщетение за безработица на хора работили в чужбина;

- да бъдат потърсени възможност за предоставяне на общините на целеви средства за привеждане на общински сгради и жилища в годност за живеене;

- органите на местна власт да извършат преразглеждане на общинските наредби относно картотекиране и настаняване на нуждаещи се граждани в жилища - общинска собственост, така че да се намали административната тежест за гражданите при изискването от тях на документи и информация, до която съответните администрации имат служебен достъп.

- Омбудсманът като защитник правото на здравеопазване

Налице са сериозни финансови затруднения на много болници, неизплатени или изплатени в непълен размер трудови възнаграждения, нарушен достъп и влошено качество на предлаганата медицинска помощ.

Икономическите съображения продължават да преобладават пред медицинските, като основен проблем се очертават ограниченията в бюджета на НЗОК.

Нарушени са трудовите права на персонала на държавни и общински лечебни заведения, както и права на пациентите от съответните региони на достъпна медицинска помощ при спазване на принципите на своевременност, достатъчност и качество.

Отбелязани са сериозни проблеми при медицинската експертиза на гражданите, произтичащи от въведените промените в Наредбата за медицинската експертиза.

Приоритетите в работата на институцията и препоръки за решаване на натрупалите се проблеми:

- обсъждане на цялостна реформа на системата на здравеопазване в страната;
- премахване на лимитите в заплащането от НЗОК на извършената от лечебните заведения дейност;
- установяване на траен диалог в здравеопазването, като важните промени се взимат при наличие на съгласие между страните;
- обсъждане и предприемане мерки за оздравяване на общинските и други болници, чието финансово състояние е тежко, гарантиране на трудовите права на техния персонал;
- финансиране с обществени средства на палиативните грижи за граждани в лечебни заведения, както и за провеждане на продължително лечение и сестринска грижа в достатъчен обем;
- премахване на въведените ограничения при медицинската експертиза на гражданите и гарантиране на правата на хората с повече от едно увреждане;
- разширяване на обхвата и повишаване на нивото на заплащане с обществени средства на медицинските изделия;
- повишаване на нивото на реимбурсиране от НЗОК и/или заплащане от държавния бюджет на лекарствените продукти, използвани при лечението на гражданите;
- мерки за предотвратяване липсата и недостига на лекарствени продукти в аптечната мрежа.
- ускоряване на експертизата на гражданите от НЕЛК, както и за подобряване на организацията на работа на ТЕЛК.
- преоценка на предвидените в Кодекса за социално осигуряване ограничения за изплащане на обезщетение за гледане на болен член от семейството.
- засилване на мерките за контрол върху лечебните заведения за предотвратяване на практики пациентите да бъдат принуждавани да доплащат за своето лечение.
- Ускоряване на изготвянето и приемането на правила за добрата медицинска практика по специалности.

- Омбудсманът като защитник на правата в образованието

Предвид ролята, която образованието има за изграждането на по-справедливо общество като предлага равни възможности на всеки човек, независимо от неговия произход и социално положение, поставихме като приоритет осигуряване правото на гражданите на достъп до качествено образование, като се:

- Работи в насока за увеличаване на инвестициите за модернизиране на детските заведения и строителство на нови с цел постигане на високо качество и достъпност.
- Търсят възможности за осигуряване на безплатната образователна услуга за децата от предучилищните групи и да се обмислят възможностите за по-голяма държавна подкрепа.
- Въвежда задължително предучилищно обучение за 4-годишните деца в страната и паралелно с това се осигурят и алтернативни форми за отглеждането и обучението им.
- Гарантира модернизиране на професионалното образование и разширяване на дуалното обучение.
- Осигури система за ефективна квалификация на кадрите и увеличаване на възнагражденията им.
- Осигури модернизация на материалната база и обезпечаване на иновативни практики в училищата в страната.
- Подобрява качеството на висшето образование чрез финансиране на основата на резултати, преодоляване на дисбалансите по сектори и осигуряване приложимостта му на пазара на труда.
- Засилва контрола на Министерство на образованието и науката върху висшите училища за спазване на Закона за висшето образование, Закона за развитие на академичния състав в Република България и на държавните изисквания.

- Омбудсманът в защита на правото на собственост на гражданите

Омбудсманът в защита на собственици и ползватели на земеделските земи.

Към омбудсмана се обръщат собственици и ползватели на земеделските земи, със сигнал, че лица, които не са собственици, или съсобственици, нито са упълномощени от собствениците да управляват земеделските имоти, сключват договори за наем за земите със срок от 3 години с нотариално заверени подписи и ги вписват в службата по вписванията. Засягат се правата на собствениците, както и на ползватели, които са сключили договори за наем със срок 1 година, договори за съвместно обработване по Закона за кооперациите (чл. 31, ал. 4, т. 3), за които към онзи момент нямаше строги формални изисквания и не подлежах на вписване в службата по вписванията.

При условията на непряка законодателна инициатива, след проверка на място и публична дискусия, предложихме установяването на допълнителни изисквания към лицата, които могат да сключват договори за ползване на земеделски земи, и на ясни правила за проверката от нотариусите и от съдиите по вписванията за спазването им с цел да не се допуска създаването на формално валидни договорноправни основания за ползване на земеделски земи от несобственици. Предложихме и правила за заличаване на регистрациите на вече сключените договори от несобственици.

Препоръчахме политики и мерки против изкривяването на пазара, включително: 1) подкрепа на малките и средните производители на череши; 2) инвестиции в преработвателни мощности; 3) корекции в условията за подпомагане от Европейските земеделски фондове като се даде приоритет на инвестиции за преработвателни предприятия в традиционните черешопроизводителни региони; 4) насърчаване на сдружаването на черешопроизводителите и преференции за сдружилите се земеделски стопани.

- Омбудсманът като защитник за опазване на околната среда и общественото здраве

Жалби и сигнали за шумово замърсяване на жизнената среда, предизвикано от различни източници; замърсяване на атмосферния въздух от различни източници, срещу базови станции за комуникация, монтирани в населени места; съдействие по проблеми свързани с наличие на безстопанствени кучета, нарушаващи правото им да се придвижват свободно и без страх по улиците; за безотговорно поведение на стопани на домашни любимци и липса на адекватни мерки и ефективен контрол от отговорните институции; за нехуманно отношение към животни и за злоупотреба и липса на прозрачност при управлението на средствата, отпускани за решаване на проблемите с бездомните животни; срещу животновъдни обекти, които поради това, че осъществяват дейността си на територията на населени места създават неудобства на гражданите живеещи в близост до тях.

И в бъдеще омбудсманът ще защитава правото на гражданите да живеят в чиста и благоприятна околна среда, която гарантира здравето и живота им.

Визия за развитието на политиката (за функционалните области – визия за развитие на дейността в съответната функционална област)

„Отговорни и почтени български институции, които работят в полза на българските граждани, основавайки се на правото на добро управление“

Стратегически и оперативни цели

1. **Българските граждани пълноценно да могат да упражняват правата си.**
2. **Спазване на високи стандарти на поведение на българската администрация.**
3. **Активен граждански контрол върху органите на властта.**
4. **Изградено доверие между гражданите и администрацията.**

Полза/ефект за обществото от провежданата политика и/или очакваните резултати от изпълняваните задачи в съответната функционална област

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на целите, в т.ч. влиянието им върху постигането на очакваните резултати

Показатели за полза/ефект и целеви стойности (не е приложимо за функционалните области):

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ				
Ползи/ефекти:		Целева стойност		
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2020 г.	Прогноза 2021 г.	Прогноза 2022 г.
1. Нарастване броя на жалби и сигнали от граждани	бр	13100	13500	14000
2 Брой приключили жалби	бр	13100	13500	14000
.....				
№				

Информация за наличността и качеството на данните

* В тази част се представя информация за всяка област на политика/функционална област

IV. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПРОЕКТА НА БЮДЖЕТ ЗА 2020 Г. И НА АКТУАЛИЗИРАНАТА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА 2021 И 2022 Г.

Описание на приходите

ПРИХОДИ (в хил. лв.)	<i>Проект</i> <i>2020 г.</i>	<i>Прогноза</i> <i>2021 г.</i>	<i>Прогноза</i> <i>2022 г.</i>
Общо приходи:			
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>			
Приходи и доходи от собственост			
Приходи от държавни такси			
Глоби, санкции и наказателни лихви			
<i>Други</i>			

Описание на разходите

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Отчет 2017 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
XXXX.XX.XX	Общо разходи	3066	2996	70	3066	2996	70	0	0	0
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област „Защита правата на гражданите“	3066	2996	70	3066	2996	70	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма „Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите“	3066	2996	70	3066	2996	70	0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма "Администрация"	0	0	0	0			0		

*Класификационен код съгласно РМС № 520 от 2019 г.

Забележка: Отчетните данни за 2017 г. следва да са съотнесени към действащата класификация съгласно РМС № 520 от 2019 г. с оглед проследяване на промените и тенденциите при изпълнението на съответната бюджетна програма.

Само в случай, че за отчетния период са извършвани разходи по области на политики/функционални области/бюджетни програми, които не могат да бъдат съотнесени към областите на политики/функционалните области и бюджетни програми съгласно РМС № 520 от 2019 г. (например при структурни и функционални промени, засягащи бюджетните организации, когато нейни функции и дейности са излезли от системата на ПРБ), то тогава се посочват и области на политики/функционални области/бюджетни програми, утвърдени с действащата класификация за отчетния период.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Отчет 2018 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
XXXX.XX.XX	Общо разходи	3001	3001	0	3001	3001	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област „Защита правата на гражданите“	3001	3001	0	3001	3001	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма „Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите“	3001	3001	0	3001	3001		0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма "Администрация"	0	0	0	0			0		

*Класификационен код съгласно РМС № 520 от 2019 г.

Забележка: Отчетните данни за 2018 г. следва да са съотнесени към действащата класификация съгласно РМС № 520 от 2019 г. с оглед проследяване на промените и тенденциите при изпълнението на съответната бюджетна програма.

Само в случай, че за отчетния период са извършвани разходи по области на политики/функционални области/бюджетни програми, които не могат да бъдат съотнесени към областите на политики/функционалните области и бюджетни програми съгласно РМС № 520 от 2019 г. (например при структурни и функционални промени, засягащи бюджетните организации, когато нейни функции и дейности са излезли от системата на ПРБ), то тогава се посочват и области на политики/функционални области/бюджетни програми, утвърдени с действащата класификация за отчетния период.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Закон 2019 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
XXXX.XX.XX	Общо разходи	3709	3159	550	3709	3159	550	0	0	0
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област „Защита правата на гражданите“	3709	3159	550	3709	3159	550	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма „Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите“	3709	3159	550	3709	3159	550	0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма "Администрация"	0	0	0	0			0		

*Класификационен код съгласно РМС № 520 от 2019 г.

Забележка: Разходите по закона за 2019 г. следва да са съотнесени към действащата класификация съгласно РМС № 520 от 2019 г. с оглед проследяване на промените и тенденциите при изпълнението на съответната бюджетна програма.

Само в случай, че за отчетния период са извършвани разходи по области на политики/функционални области/бюджетни програми, които не могат да бъдат съотнесени към областите на политики/функционалните области и бюджетни програми съгласно РМС № 520 от 2019 г. (например при структурни и функционални промени, засягащи бюджетните организации, когато нейни функции и дейности са излезли от системата на ПРБ), то тогава се посочват и области на политики/функционални области/бюджетни програми, утвърдени с действащата класификация за отчетния период.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Проект за 2020 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
XXXX.XX.XX	Общо разходи	3364	3364	0	3364	3364	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област „Защита правата на гражданите“	3364	3364	0	3364	3364	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма „Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите“	3364	3364	0	3364	3364		0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма "Администрация"	0	0	0	0			0		

*Класификационен код съгласно РМС № 520 от 2019 г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Прогноза за 2021 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
XXXX.XX.XX	Общо разходи	3364	3364	0	3364	3364	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област „Защита правата на гражданите“	3364	3364	0	3364	3364	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма „Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите“	3364	3364	0	3364	3364		0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма "Администрация"	0	0	0	0			0		

*Класификационен код съгласно РМС № 520 от 2019 г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Прогноза за 2022 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
XXXX.XX.XX	Общо разходи	3364	3364	0	3364	3364	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област „Защита правата на гражданите“	3364	3364	0	3364	3364	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма „Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите“	3364	3364	0	3364	3364		0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Област на политика/функционална област	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	.....	0	0	0	0			0		
XXXX.XX.XX	Бюджетна програма "Администрация"	0	0	0	0			0		

*Класификационен код съгласно РМС № 520 от 2019 г.

Описание на източниците на финансиране

Източници на финансиране на консолидираните разходи (хил. лв.)	Проект 2020 г.	Прогноза 2021 г.	Прогноза 2022 г.
Общо разходи:	3364	3364	3364
Общо разчетено финансиране:			
<i>По бюджета на ПРБ</i>	3364	3364	3364
<i>По други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:</i>			
• Централен бюджет, в т.ч.:			
<i>Държавни инвестиционни заеми</i>			
• Сметки за средства от ЕС			
• Други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз			
• Други програми и средства от други донори			
• Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма			
• Други			

V. ОПИСАНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ

4000.01.00 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ЗАСТЪПНИЧЕСТВО И ЗАЩИТА НА ПРАВАТА И СВОБОДИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ”

(класификационен код и наименование на бюджетната програма)

Цели на бюджетната програма

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	Целева стойност			
4000.01.00 Бюджетна програма „Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите” (класификационен код и наименование на бюджетната програма)				
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Проект 2020 г.	Прогноза 2021 г.	Прогноза 2022 г.
1. Нарастване на броя на жалбите и броя на гражданите, потърсили съдействие от омбудсмана в последните 3 години (2020, 2021 и 2022 г.)	Бр.	13100	13500	14000
2. Получения статут „А“ на ООН за правозащитен орган през април 2019 г., чрез който се предоставя възможността на омбудсмана да участва и да изразява позиция в заседанията на всички комитети по правата на човека на ООН, както и в Съвета по правата на човека	Бр.	5	7	10

Външни фактори, които могат да оказват въздействие върху постигането на целите на програмата

Промяна в административни структури на държавни учреждения, промяна в законодателството, не приемането на направени законодателни предложения и препоръки на омбудсмана.

Информация за наличността и качеството на данните

Изготвени са законопроекти, които са внесени в Народното събрание, работи се по други.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходни параграфи)

Омбудсманът защитава правото на гражданите да живеят в чиста и благоприятна околна среда, която гарантира здравето и живота им. Институцията на омбудсмана приема жалби и сигнали от гражданите, консултира ги и съдейства пред другите институции за решаване на проблемите; работи и подготвя изменение в съществуващи закони, разработва законопроекти с цел осъществяване на функциите си за защита правата и свободите на хората и опазване на обществените интереси.

В края на изложението ще посочим и промяната в Закона за омбудсмана с която се увеличила допълнително правомощията на институцията за действия по отношение на частноправните субекти.

Ще подчертаем също, че Омбудсманът на Република България многократно отправя писма до министър-председателя, в които мотивираме необходимостта от предоставяне за ползване на сграда от държавния сграден фонд. До този момент искането ни не е удовлетворено.

С краткия анализ, който направихме по-горе за целите и очакванията от дейността на институцията на омбудсмана, се налага изводът, че за да се справим със сериозните предизвикателства за защита на правата на българските граждани и да постигнем целите, които си поставяме, е наложително да разполагаме с достатъчно финансови средства. Наред с това, за да развием цялостната си дейност в условия на достатъчно технически, човешки и финансов ресурс и да сведем до минимум риска за съществени пропуски, категорично считаме, че на институцията Омбудсман на Република България и през следващите години в средносрочен план, са необходими допълнителни бюджетни средства.

Наша постоянна задача е да увеличим капацитета на институцията с човешки ресурс с висок професионализъм, опит и отговорност, който да отговаря на висотата на проблемите за защита правата на българските граждани и в частност детето на Република България.

- Разходи за заплати и възнаграждения на персонала по трудови правоотношения	- 1 980 хил.лв;
- Разходи за други възнаграждения и плащания на персонала	- 130 хил.лв;
- Разходи за задължителни осигурителни вноски от работодателя	- 344 хил.лв;
- Издръжка /институцията не разполага със собствен сграден фонд и значителна част от издръжката е наемът за наетата сграда - 463 хил.лв за 2018 г.; за 2019 г. – 428 хил.лв/	- 1 340 хил.лв;
- Дълготрайни активи	- 100 хил.лв.
Общо	- 3 894 хил.лв.

За изпълнение на дейността в съответствие със законовите разпоредби и очертаните основни приоритети, предлагаме промяна в размера на тавана на разходите в тригодишната бюджетна прогноза за периода 2020 – 2022 г., както следва:

2020 г. – от 3 169 хил.лв на 3 894 хил.лв;

2021 г. – от 3 169 хил.лв на 3 894 хил.лв;

2022 г. – от 3 169 хил.лв на 3 894 хил.лв.

Организационни структури, участващи в програмата

Администрацията на омбудсмана

Отговорност за изпълнението на програмата

Омбудсмана

Продукт/Услуга № 1 .....

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

Продукт/Услуга № 2 .....

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

Организационни структури, участващи в програмата

Отговорност за изпълнението на програмата

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	4000.01.00 Бюджетна програма „Защита правата на гражданите” (класификационен код и наименование на бюджетната програма)	Отчет 2017***	Отчет 2018***	Закон 2019	Проект 2020 г.	Прогноза 2021 г.	Прогноза 2022 г.
	1	2	3	4	5	6	7
I.	Общо ведомствени разходи:	3066	3001	3709	3364	3364	3364
	Персонал	1889	1895	2185	2253	2253	2253
	Издръжка	1172	1057	1197	1060	1060	1060
	Капиталови разходи	5	49	327	51	51	51
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	2996	3001	3159	3364	3364	3364
	Персонал	1881	1895	2048	2253	2253	2253
	Издръжка	1110	1057	1060	1060	1060	1060
	Капиталови разходи	5	49	51	51	51	51
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	70	0.0	550	0.0	0.0	0.0
	Персонал	8	0.0	137	0.0	0.0	0.0
	Издръжка	62	0.0	137	0.0	0.0	0.0
	Капиталови разходи	0.0	0.0	276	0.0	0.0	0.0
	От тях за: *						
	1.....						
	2.....						
	3.....						
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ**	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	1.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	2.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	3.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	1.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	2.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	3.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Общо разходи по бюджета (I.I+II.):	2996	3001	3159	3364	3364	3364
	Общо разходи (I.+II.+III.):	3066	3001	3709	3364	3364	3364
	Численост на щатния персонал	62	62	76	76	76	76
	Численост на извънщатния персонал	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

* Разшифровка на ведомствените разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС по бюджетната програма според целта, основанието/характера им и източника на финансиране

** Описание на администрираните разходни параграфи по програмата, вкл. проектите